Dosarul nr. 2r-4183/23 (dosar electronic 2-22009482-02-25r-21122023)
Judecătoria Ungheni, judecător Constantin Chilian

D E C I Z I E

mun. Chișinău 20 februarie 2024

Colegiul civil, comercial și
de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila şi Vitalie Cotorobai

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de Marian Tudor, împotriva încheierii Judecătoriei Ungheni din 3 noiembrie 2023, adoptată în cauza civilă inițiată la cererea/contestația înaintată de Marian Tudor către creditorul Ursu Elena, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Angheluță Elena cu privire la anularea încheierii privind calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării, -

c o n s t a t ă:

La data de 24 ianuarie 2022 debitorul Marian Tudor s-a adresat în instanţă cu cerere/contestație către creditorul Ursu Elena, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Angheluță Elena, solicitând repunerea în termenul depunerii contestației și anularea încheierii privind calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării emisă de executorul judecătoresc la 30 decembrie 2021.

În susţinerea cererii/contestației a indicat că, la data de 30.12.2021 executorul judecătoresc Angheluță Elena a emis încheierea nr. 182- 158r/19, prin care s-a încasat de la de la Marian Tudor în beneficiul Elenei Ursu dobânda de întârziere începând cu 19 septembrie 2015 până la 21 decembrie 2021 în sumă de 29688, 62 de lei.

Consideră debitorul încheierea executorului judecătoresc Angheluță Elena ilegală, deoarece în încheiere nu sunt argumentate temeiurile încasării, astfel executorul judecătoresc face trimitere la art. 22 ȘI art. 24 Cod de executare, neanexând nici un document, precum hotărârea instanței, când a intrat în vigoare, certificat de la bancă, cât și rezultatele executării.

A completat, că de asemenea executorul judecătoresc face trimitere la prevederile art. art. 585 și 619 Cod civil, care a intrat în vigoare la 01.03.2019 și nu prevede astfel de raporturi juridice, ori executorul s-a bazat pe legea veche.

Susține debitorul, că încheierea contestată a primit-o la data de 04.01.2022.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni 3 noiembrie 2023 a fost respinsă cererea de repunere a în termen a contestației formulată de debitorul Marian Tudor. S-a respins cererea/contestația/ înaintată de debitorul Marian Tudor către creditorul Ursu Elena, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Angheluță Elena cu privire la anularea încheierii privind calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării, ca fiind depusă în afara termenului legal prevăzut de art. 24 alin. (2) din Codul de executare.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 9 noiembrie 2023 debitorul Marian Tudor, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Ungheni 3 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei respective, prin admiterea contestației.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat, că executorul judecătoresc Angheluță Elena a emis încheierea la 30 decembrie 2021, fiind recepționată de debitor la 4 ianuarie 2023, astfel ultimul s-a adresat cu cerere în baza art. 116 Cod de procedură civilă să fie repus în termen.

Intimații: creditorul Ursu Elena și executorul judecătoresc Angheluță Elena, fiind informați despre proces nu au prezentat referință la cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentului, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de acesta în cererea de recurs, în coroborare cu legislația pertinentă cauzei, Colegiul consideră recursul ca fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc atacat, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

După cum s-a indicat, că debitorul Marian Tudor a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Ungheni din 3 noiembrie 2023, la data de 9 noiembrie 2023. Astfel, Colegiul atestă că recursul a fost depus în interiorul termenului prevăzut de Lege, acesta fiind înregistrat în a 6-a zi din data emiterii încheierii atacate.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalți participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului, iar potrivit art. 163 alin. (4) Cod de executare, încheierea instanţei de fond (privind contestarea actelor și acțiunilor executorului judecătoresc) poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În corespundere cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet de 3 judecători, în

baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea atacată.

Potrivit dispozițiilor art. 161 alin. (1) Cod de executare, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părţi şi de alţi participanţi la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege.

Conform prevederilor art. 162 Cod de executare, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanţii la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terţii care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte. Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 163 Cod de executare:

(1) Reclamaţiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicaţii scrise referitoare la actele contestate.

(2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probaţiunii este pusă în seama reclamantului.

(3) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.

(3^2) Dacă se contestă cuantumul onorariului executorului judecătoresc, reclamația se înaintează împotriva acestuia.

(4) Încheierea instanței de fond poate fi atacată cu recurs.

În corespundere cu dispozițiile art. 269 alin. (4) Cod de procedură civilă încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanţilor la proces, cu excepţia cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezenţa participanţilor la şedinţa de judecată.

Conform art. 9 Cod de executare, participanţii la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.

Conform art. 66 alin. (2) Cod de executare ***<u>încheierea executorului judecătoresc</u>*** este executorie de drept din momentul emiterii și ***<u>poate fi contestată, în termen de 10 zile de la data comunicării,</u>*** în instanța de judecată în a cărei rază teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de

judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competenta teritorială a executorului judecătoresc, dacă legea nu prevede altfel. Contestarea încheierilor executorului judecătoresc nu poate fi temei de suspendare a executării, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod.

În conformitate cu art. 67 alin. (1) din Codul de executare, actele executorului judecătoresc se trimit destinatarului prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin orice alt mijloc care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui (telegramă, fax, email etc.) ori se înmânează personal destinatarului ori altor persoane indicate la alin. (2) de către executorul judecătoresc din oficiu sau la cererea părții interesate.

Conform dispozițiilor art. 24 Cod de executare (1) La cererea creditorului, executorul judecătoresc este în drept să calculeze şi să încaseze dobânzile, penalităţile şi alte sume rezultate din întârzierea executării, în funcţie de rata inflaţiei şi în conformitate cu art. 942 din Codul civil. Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătoresc ce deţine documentul executoriu prin care se stabileşte obligaţia principală, până la stingerea acesteia. Sumele menţionate se calculează de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanţa a devenit exigibilă (scadentă) şi până la data plăţii efective a obligaţiei cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă şi durata suspendării procedurii de executare, în condiţiile prevăzute de prezentul cod; (2) Încheierea executorului judecătoresc se emite, în condiţiile alin. (1) al prezentului articol, doar la momentul încasării/executării sumei obligaţiei principale. Încheierea respectivă este document executoriu şi poate fi contestată în termen de 10 zile de la data emiterii. Încheierea respectivă este executorie după devenirea sa definitivă, numai dacă debitorul nu consimte expres asupra executării ei imediate. Competent pentru emiterea şi executarea acestei încheieri este executorul judecătoresc care stabileşte obligaţia principală.

Potrivit art. 67 alin. (7) Cod de executare, **termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire**, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin. (2) și alin. (3) sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin. (4).

În corespundere cu art. 112 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art. 111 alin. (3), în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la art. 111 alin. (4), acesta expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

(1^1) Dacă ultima lună nu are ziua respectivă determinată conform alin. (1), termenul expiră în ultima zi a lunii.

(2) Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Conform prevederilor art. 116 alin. (1) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură, pot fi repuse de către instanţă în acest termen. Alineatul (3) al aceluiaşi articol statuează, că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Prevederile alin. (4) al aceluiaşi articol declară, că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea şi-a exercitat dreptul la acţiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depăşirea termenului de procedură.

Totodată, potrivit art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanţa judecătorească (judecător).

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

Potrivit materialelor pricinii Colegiul atestă, că la 24 ianuarie 2022 debitorul Marian Tudor s-a adresat în instanţă cu cerere/contestație către creditorul Ursu Elena, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Angheluță Elena, solicitând repunerea în termenul depunerii contestației și anularea încheierii privind calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării emisă de executorul judecătoresc la 30 decembrie 2021.

Fiind investită cu judecarea contestatei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii, ca fiind neîntemeiată, cererea de repunere în termen a contestației și de respingere a contestației depusă de debitorul Marian Tudor ca fiind tardivă, în acest sens la data de 3 noiembrie 2023 fiind adoptată încheierea judecătorească corespunzătoare.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 9 noiembrie 2023 debitorul Marian Tudor, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Ungheni 3 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei respective, prin admiterea contestației.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond de respingere a contestației ca fiind tardivă întemeiată, în condițiile în care recurentul Marian Tudor a făcut cunoștință cu încheierea executorului judecătoresc Angheluță Elena cu nr. 182-158r/19 din 30 decembrie 2021, la data de la 4 ianuarie 2022, fapt confirmat prin semnătura de pe avizul de recepție, anexat la dosar, dar a depus contestația împotriva acestui act abia la data de 14 ianuarie 2024, în afara termenului legal prevăzut de Codul de executare, solicitând repunerea în termen. Totodată, Colegiul atestă că partea, de și a solicitat repunerea în termenul legal pentru efectuarea acțiunii procesuale, nu a prezentat nici un motiv și nici o probă, care să demonstreze temeinicia acestei cerințe, adică să demonstreze că termenul pentru înaintarea contestației a fost omis din motive obiective.

În acest sens Colegiul reiterează, că potrivit prevederilor 24 alin. (2) coroborate cu dispozițiile art. 66 alin. (2) din Codul de executare, încheierea executorului judecătoresc, privind calcularea dobânzii de întârziere, poate fi contestată în termen de 10 zile de la data comunicării, în instanța de judecată competentă. La caz, cu certitudine s-a constatat faptul că debitorul Marian Tudor a cunoscut despre încheierea executorului judecătoresc Angheluță Elena cu nr. 182-158r/19 din 30 decembrie 2021, privind calcularea dobânzii de întârziere, la data de 4 ianuarie 2022, astfel termenul de atac expirând la data de 14 ianuarie 2022, pe când debitorul Marian Tudor s-a adresat cu prezenta contestație abia la 18 ianuarie 2022 (aceasta fiind remisă prin intermediul serviciului poștal). Totodată, solicitând repunerea în termen partea nu a indicat nici un motiv relevant în acest sens, iar faptul invocat și, anume, că a făcut cunoștință cu actul emis de executorul judecătoresc la data de 04.01.2022 nu constituie temei de repunere în termen. Or, debitorul a contestat încheierea cu omiterea termenului de 10 zile calculat din data când i-a fost comunicat actul respectiv.

Ca consecință, prima instanță corect a reținut că prezenta cerere (contestație) a fost depusă cu depășirea evidentă și esențială a termenului prevăzut de art. art. 24 și 66 Cod de executare.

La capitolul numit Colegiul reține prevederile art. 116 Cod de procedură civilă, potrivit cărora persoanele care din motive întemeiate au omis termenul de procedură, pot să fie repuse de către instanța de judecată, în baza cererii.

Totodată, se reține că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea care înaintează o cerință de repunere în termen, ***prezintă acte confirmative privind omiterea termenului***, ceea în prezenta speță nu se regăsește.

Mai mult, ***respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților*** și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției.

Așadar, în condițiile în care pe de o parte recurentul/debitor Marian Tudor, nu a dat dovadă de diligența necesară să conteste încheierea executorului

judecătoresc sus indicată în interiorul termenul legal prevăzut de legislator - de 10 zile, calculat din ziua comunicării acesteia, iar, pe de altă parte nu a invocat nici un temei legal de repunere în termen, omisiune a recurentului care nu poate fi imputată instanței.

În acest sens, Colegiul face referire și la jurisprudența CtEDO pentru situații similare. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene, articolul 6 par. 1 CEDO consacră „dreptul la o instanță", al cărui drept de acces și, anume dreptul de a iniția proceduri în fața instanțelor judecătorești în materie civilă, constituie un aspect (a se vedea Golder vs Regatul Unit, 21 februarie 1975, parag. 36). Pentru ca dreptul de acces să fie eficace, o persoană trebuie să aibă o posibilitate clară și practică de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale (a se vedea Bellet vs Franța, 4 decembrie 1995, parag. 36). Totodată, Curtea Europeană a arătat, ***că revine, în primul rând, celor interesaţi să depună orice diligenţă pentru protejarea propriilor interese*** (a se vedea cauza CAÑETE DE GOÑI vs Spania, 15 octombrie 2002, parag. 39 – 40 sau Agapito Maestre Sanchez vs Spania, 4 mai 2004). În același context CtEDO a stabilit, că partea este obligată de a lua măsurile necesare, pentru a se informa asupra evoluției procesului (a se vedea, spre exemplu, Teuschler vs Germania (dec.), 4 octombrie 2001, Sukhorubchenko vs Rusia, 10 februarie 2005, parag 48, Gurzhyy vs Ucraina (dec.), 1 aprilie 2008 și Muscat vs Malta, 17 iulie 2012, parag. 44).

Conjunctura descrisă în actualul caz este identică cu spețele examinate de CtEDO, în special, cauza Oleksiy Grygorovych Boyko vs Ucraina, 23 octombrie 2007, cauza Hennings vs Germania, 16 decembrie 1992, parag. 26, sau cauza Antunovic vs Croatia, 4 octombrie 2016, parag. 55 – 56. Potrivit jurisprudenței invocate, autorităţile judiciare nu sunt răspunzătoare pentru faptul, că apelantul a neglijat procesul, nu s-a interesat de soarta lui și a omis exercitarea în termen a acțiunilor procedurale, pentru a-și apăra drepturile și interesele pretins a fi lezate.

La fel, potrivit jurisprudenței CtEDO, cauza Ruiz Torija vs Spania, (hotărâre din 9 decembrie 1994, Seria A nr. 303-A), Curtea a constatat că omisiunea instanţelor judecătoreşti de a motiva refuzul de a accepta o obiecţie, potrivit căreia acţiunea era tardivă, a constituit o violare a acestei prevederi. Curtea a mai relatat, că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanţă, după cum este garantat de articolul 6§1 al Convenţiei, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenţiei, care, în partea sa relevantă, declară preeminenţa dreptului o parte a moştenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenţei dreptului este principiul securităţii raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanţele judecătoreşti dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuţie (a se vedea Brumărescu vs România, [GC], nr. 28342/95, §61, ECHR 1999-VII; Roşca vs Moldova, nr. 6267/02, §24, 22 martie 2005).

În cauza Melnic contra Moldovei, Curtea notează că recursul trebuia depus de către o parte în proces în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă al

Republicii Moldova. Sarcina Curţii este să determine, dacă această procedură a fost aplicată într-un mod compatibil cu articolul 6 al Convenţiei, inclusiv cu principiul securităţii raporturilor juridice. În acelaşi timp, Curtea trebuie să ţină cont că responsabilitatea de a interpreta prevederile legislaţiei interne revine, în primul rând, instanţelor judecătoreşti naţionale (a se vedea Waite and Kennedy vs Germany [GC], nr. 26083/94, 18 februarie 1999, §54).

Curtea a mai notat o situație similară și în cauza Popov vs Moldova (nr. 2) [cererea nr. 1996/04 din 06.12.2005] în care a constatat, că prin neprezentarea motivelor pentru repunerea pârâtului în termenul de prescripție omis, pentru efectuarea unui act procedural, instanțele naționale au încălcat dreptul părții vizate, în favoarea căreia s-a scurs termenul, la un proces echitabil.

În opinia Curţii Europene a Drepturilor Omului expusă în jurisprudenţa sa constantă, limitele de termen (prescripţia) impuse în vederea apărării judiciare a drepturilor pretinse a fi lezate, sunt acceptabile în interesul unei bune administrări a justiţiei, urmărind un scop legitim de a asigura securitatea raporturilor juridice şi protejarea persoanelor, ce ar putea fi acuzate împotriva învinuirilor lipsite de actualitate (staleclaim) susceptibile de a provoca dificultăţi în eliminarea şi preîntâmpinarea actelor de injustiţie.

Curtea a statuat, că repunerea în termenul de prescripţie nu se admite chiar şi în cazurile când noi circumstanţe au devenit cunoscute după expirarea termenului de prescripţie sau când cauzele acţiunii au devenit cunoscute după expirarea termenului de prescripţie (StubbingsandOthers vs the UK, nr. 36-37/1995/542-543/628-629, 24.09.1996, §51).

În acest sens instanţa reţine, că respectarea principiului preeminenţei dreptului constituie una din exigenţele unui proces echitabil în sensul art. 6§1 CEDO (Roşca contra Moldovei, nr. 6267/02 din 22.03.2005, par. 24, f.d. 28).

Astfel, este cert că debitorul a omis termenul legal de contestare a actului emis de executorul judecătoresc și, solicitând repunerea în termen, nu a prezentat nici o probă care să demonstreze că termenul a fost omis din motive obiective. Mai mult, Colegiul accentuează, că debitorul/recurent nici nu a invocat și nu a comunicat instanței care ar fi fost aceste motive obiective, ce au făcut imposibilă efectuarea actului procesual și depunerea contestației în instanța de judecată în interiorul termenului prevăzut de Lege.

În situația descrisă, Colegiul nu are o altă soluție, decât a respinge recursul, deoarece instanța de fond corect, întemeiat și legal a respins cerința de repunere în termen pentru declararea contestației, deoarece debitorul, în acest sens, nu a prezentat careva probe, ce ar demonstra la temeinicia acestei cerințe. Or, repunerea arbitrară a acestuia în termenul de procedură va constitui un act judecătoresc făcut contrar legii, fiind o defavorizare evidentă a părților oponente, ceia ce poate fi tratat ca o violare a

art. 6 CEDO în privința ultimilor.

În același context, instanţa de recurs accentuează că participanții la proces, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, au obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar faptul că debitorul/recurent, de și s-a interesat despre soarta procedurii de executare, dar cunoscând despre acțiunile și actul executorului judecătoresc a ales o altă cale de apărare a drepturilor sale, decât contestarea acestuia în instanța civilă în interiorul termenului prevăzut de Lege, nu justifică imposibilitatea acestuia de a sesiza instanța cu acțiune în interiorul termenului prevăzut de Lege deoarece, după cum a fost indicat anterior, părţile urmează să-şi valorifice drepturile garantate de Lege în termenul și modul stabilit, aspect specific şi speţei deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Or, în temeiul art. 10 Cod de procedură civilă, îndeplinirea defectuoasă a unui act de procedură este susceptibilă suportării de către partea culpabilă a urmărilor nefavorabile stabilite de Lege, la caz de a fi respinsă contestația pe motiv de tardivitate, exonerarea de sancțiunea procedurală fiind inadmisibilă în condiţiile stabilite de reglementările procesuale civile în vigoare. În situația descrisă, exonerarea arbitrară a creditorului/recurent de sancţiunile procedurale stabilite de prevederile legale citate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigenţele unui proces echitabil în sensul art. 6 a Convenţiei, potrivit cărora instanţa de judecată are obligaţia de a asigura aparenţele de imparţialitate şi de a nu admite acte de intervenţie arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părţi, având obligaţia concretizată şi de jurisprudenţa Curţii Constituţionale, potrivit căreia una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor, stabilite de Constituţie şi legi, or, instanţele de judecată nefiind o excepţie în acest sens (HCC nr. 2 din 19.01.1998).

Colegiul reţine, că în circumstanţele speţei, sacrificarea principiului preeminenţei dreptului în sensul exonerării debitorului/recurent de sancţiunile procedurale va avea, *inter alia*, ca efect defavorizarea procesuală a intimaților, deoarece asemenea acţiuni nu pot fi admise de către instanţa de judecată decât în condiţiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acţiunile arbitrare ale instanţe sunt incompatibile testului de imparţialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat. Imparţialitatea este esenţială pentru îndeplinirea adecvată a funcţiei judiciare, ea priveşte nu doar hotărârea însăşi, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiţiei date în jurisprudenţa CtEDO noţiunii de certitudine legală, se menţionează inter alia că legislaţia naţională trebuie să

fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilităţii obţinerii unor ,,consultaţii adecvate" de a prevedea, în caz de necesitate, la un nivel rezonabil consecinţele ce pot surveni în rezultatul anumitor acţiuni (Sunday Times vs UK 26.04.1979, §49).

Or, certitudine legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiţie *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât şi ale intimaților, din care considerente instanţa de judecată nu este în drept de a substitui voinţa legislatorului, materializată în conţinutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării debitorului/recurent de sancţiunile procedurale, din motivul înţelegerii greşite a efectelor legale.

În contextul celor enunțate, deoarece recurentul Marian Tudor nu a prezentat probe, ce ar confirma imposibilitatea obiectivă a respectării termenului de adresare cu acțiune, privind contestarea actului emis de executorul judecătoresc, în instanță și îndeplinirea actului procedural în interiorul acestui termen, fiind certă depunerea tardivă a contestației, Colegiul conchide asupra legalității soluției date de instanța de fond, privind netemeinicia cererii de repunere în termen, cu consecințele corespunzătoare. Colegiul relevă, că respectarea de către părţi a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părţilor şi are menirea asigurării bunei funcţionări a justiţiei, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege şi doar în cazul în care partea care înaintează o cerinţă de repunere în termen, va prezenta instanţei probe pertinente şi admisibile, care ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate și de situații obiective, real existente.

Instanţa de recurs nu este în drept de a admite derogări de la prevederile legii comise de partea intertesată și de a acorda facilități în detrimentul celorlalți participanți ai procesului. Or, principiul preeminenţei dreptului, inserat în preambulul Convenţiei Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder contra Regatului Unit al Marei Britanii, nr. 4451/70 din 21.02.1975, par. 34, f.d. 30), cât şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenţiei de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.05.1969, nu poate fi neglijat la soluţionarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Conform dispoziţiilor art. 1 alin. (3) Constituţia Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi.

În aceste împrejurări, Colegiul atestă ca fiind justificată legal soluția instanței de fond, de respingere a cererii de repunere în termen și, ca consecință, de respingere a

contestației înaintate de Marian Tudor ca fiind tardivă, motiv pentru care Colegiul va menține încheierea instanței de fond.

Subsecvent, instanța de recurs relevă că potrivit jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc, partea reiterând doar poziția și situațiile invocate în contestația cu care a sesiza instanța de fond, cu criticile subiective aduse soluției date de prima instanță.

În virtutea celor expuse Colegiul va respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile părții recurente vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat. Din cele ce preced, având în vedere faptul că încheierea primei instanțe este una întemeiată și legală, fiind aplicate corect normele de drept material și procedural, iar motivele invocate de recurent sunt lipsite de temei legal, conținând doar critica subiectivă și pur formală a actului judecătoresc atacat, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea instanței de fond.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e:

Respinge recursul declarat de debitorul Marian Tudor.

Menține încheierea Judecătoriei Ungheni din 3 noiembrie 2023, adoptată în cauza civilă inițiată la cererea/contestația înaintată de Marian Tudor către creditorul Ursu Elena, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Angheluță Elena cu privire la anularea încheierii privind calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecătorul

Judecătorii **Viorica Mihaila**

Vitalie Cotorobai